

№ 851604

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ та профкому
Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова

★ ЛЮТИЙ
23
Понеділок,
1959 року
№ 6 (594).
★ Ціна 20 коп
★

Вітаємо викладачів і студентів університету з початком другого семестру навчального року.

ГОЛОВНЕ ЗАВДАННЯ ІДЕОЛОГІЧНОЇ РОБОТИ

Головним завданням всієї ідеологічної роботи на даному етапі є глибоке вивчення і пропаганда матеріалів і рішень XXI з'їзду КПРС.

З початку другого семестру на всіх курсах вищих учбових закладів країни вводиться обов'язковий 12-годинний курс лекцій і семінарських занять по матеріалах XXI з'їзду.

Питанню організації глибокого вивчення і пропаганди рішень з'їзду було присвячене об'єднане засідання кафедр суспільних наук університету, яке недавно відбулося.

Відкриваючи засідання, завідувач кафедрою історії КПРС доцент І. Г. Леонов підкреслив, що вивчення рішень і матеріалів XXI з'їзду КПРС — не короточасна кампанія і, звичайно, не може бути обмежена 12-годинним курсом.

— Пропаганда рішень і матеріалів з'їзду, — сказав І. Г. Леонов, — ми будемо займатися на протязі ряду найближчих років.

Товариші, що виступали, внесли ряд пропозицій навчального і науково-методичного характеру, зв'язаних з вивченням і пропагандою рішень з'їзду. Була обговорена тематика лекцій з низки проблемних питань, піднятих XXI з'їздом, з яких викладачі суспільних дисциплін будуть виступати перед студентами, а також перед трудящими міста і області. Так, наприклад, доцент кафедри історії КПРС І. В. Ганевич готує лекцію «Про перехід соціалістичних країн у вищу фазу комуністичного суспільства», викладач цієї ж кафедри А. П. Іванов — лекцію «Вирішальний етап економічного змагання соціалізму з комунізмом» і т. д.

Викладацький колектив кафедр суспільних наук взяв зобов'язання до кінця навчального року підготувати до видання збірник наукових статей, присвячений XXI з'їздові, а також ряд брошур.

В. СКРИЛЬОВА.

ГОЛОСУЙТЕ ЗА КАНДИДАТІВ БЛОКУ КОМУНІСТІВ І БЕЗПАРТІЙНИХ

Олександр Іванович Данилов

Олександр Іванович Данилов народився в 1916 році в селі Парищі, Лузького району, Ленінградської області. Трудову діяльність розпочав в 1930 році колгоспником. З 1937 по 1945 рік перебував у рядах Радянської Армії, брав участь у Великій Вітчизняній війні. За проявленний героїзм в боях з німецько-фашистськими загарбниками нагороджений орденом Червоного Прапора та двома медалями.

З 1945 року Олександр Іванович працював крановицьком, а потім старшим крановицьком Одеського морського торговельного порту. Екіпаж крана, яким він керує, систематично виконує і перевиконує виробничі завдання.

Портові робітники знають тов. Данилова, як хорошого раціоналізатора, який висунув одну пропозицію, спрямовану на підвищення рівня механізації вантажен-

ня і розвантаження суден та вагонів.

За високі показники в труді прізвище О. І. Данилова декілька разів заноситься на обласну Дошку пошани, має він подяки від Міністерства морського флоту.

З 1942 року тов. Данилов — член КПРС. Він — член парткому морського порту, обирався делегатом XVIII з'їзду КП України, XX з'їзду КПРС.

Виборці Одеського Водотранспортного виборчого округу № 223 висунули Олександра Івановича Данилова кандидатом у депутати Верховної Ради Української РСР.

Окружна виборча комісія Одеського Водотранспортного виборчого округу № 223 зареєструвала Олександра Івановича Данилова кандидатом у депутати Верховної Ради Української РСР.

Марія Василівна Козлова

Марія Василівна Козлова народилася в 1923 році в місті Одесі, в сім'ї робітника.

Закінчивши семирічку, з 1940 по 1941 рік працювала чивачкою на Одеській фабриці головних уборів. В період Великої Вітчизняної війни була на фронті санітструктором і старшиною медичної служби. Після демобілізації працювала в Одеському порту — спочатку вантажницею, а потім — головою комітету Червоного Хреста і Червоного півмісяця. З 1947 по 1953 рік працювала в органах Міністерства внутрішніх справ.

З 1954 року Марія Василівна Козлова працює на Одеській фабриці головних уборів. Вона — передова швачка-мото-

ристка, систематично перевиконує норми виробітку в півтора і більше разів, занесена на районну Дошку пошани.

Тов. Козлова бере активну участь у громадському житті фабрики, користується заслуженим авторитетом в колективі.

Виборці Центрального виборчого округу № 53 висунули тов. Козлову М. В. кандидатом у депутати Одеської обласної Ради депутатів трудящих.

Окружна виборча комісія Центрального виборчого округу № 53 зареєструвала Марію Василівну Козлову кандидатом у депутати Одеської обласної Ради депутатів трудящих.

Вивчаємо матеріали XXI з'їзду КПРС

Колективи наукової і студентської бібліотек з великою увагою слідували за роботою XXI з'їзду КПРС. Матеріали з'їзду, що публікувалися в газетах, були предметом обміну думок і обговорень.

Враховуючи великий інтерес всіх працівників бібліотек до матеріалів з'їзду, партійна організація наукової бібліотеки розробила план глибокого їх вивчення.

16 лютого була проведена перша бесіда на тему: «XXI з'їзд КПРС — з'їзд будівників комунізму». На бесіді були присутні всі працівники обох бібліотек.

Намічено провести дві бесіди на теми: «Семирічний план — величавна програма комуністичного будівництва» та «Вирішальний етап економічного змагання соціалізму з капіталізмом. Міжнародне значення КПРС».

Колектив наукової і студентської бібліотек проведе два семінари на теми: «XXI з'їзд про законності переростання соціалізму в комунізм», «XXI з'їзд про можливість більш-менш одночасного переходу соціалістичних країн до вищої фази комунізму», «Єдність теорії і практики в діяльності КПРС — живе втілення творчого

марксизму», «Завдання ідеологічної роботи партії на сучасному етапі», «Комуністичне виховання трудящих — важливе завдання партії на новому етапі розвитку радянського суспільства», «Роль науки і техніки в здійсненні великої програми комуністичного будівництва в СРСР».

Крім того, буде організована постійна виставка матеріалів XXI з'їзду КПРС.

Ю. ПИСЬМЕН.

Розпочалася педагогічна практика

В світлі величавої програми, накресленої XXI позачерговим з'їздом КПРС по будівництву комунізму, на весь зріст постає завдання поліпшення підготовки педагогічних кадрів. Треба багато зробити для вирішення цього завдання, зокрема, треба підвищити якість педагогічної практики.

Останніми роками в постановці педагогічної практики є деякі досягнення: значна кількість студентів практикується в сільських школах, на філологічному і історичному факультетах введена стажерська практика, помітно поліпшилася організація практики в самій школі.

Позитивним моментом є й те, що школи, в яких практикуються студенти університету, і факультети збагатилися досвідом в справі організації практики, що дозволяє скоріше і краще включити студентів у навчально-виховну роботу школи. Стало вже традицією на факультетах — своєчасно здійснювати всю підготовчу роботу по проведенню педагогічної практики. Цим особливо відзначається філологічний факультет, більшість студентів якого виїжджають на село.

Однією з міських шкіл, де кожного року практикується значна кількість студентів університету, є 121 школа. На практиці в цій школі ми хочемо зупинитися, як на більш-менш типовому прикладі.

Практика в цій школі розпочалася ознайомленням студентів з школою, з її внутрішнім розпорядком і з організацією навчально-виховної роботи в ній. Вивчення діяльності школи студентами-практикантами проводиться протягом всього терміну практики. Вони беруть участь в загальношкільних і класних виховних заходах, в їх підготовці. Практиканти ходять на засідання методичних об'єднань і педагогічних рад, на збори, вивчають шкільну документацію, радяться з класними керівниками і викладачами.

Наші студенти-практиканти проводять різноманітну виховну роботу в класі у відповідності з планами своїх класних керівників і допомагають їм у виконанні громадських доручень.

Зараз в названій школі проходять практику студенти історичного, географічного і філологічного факультетів.

Студенти-історики розпочали практику ще в першому семестрі і закінчують її в цьому. Практика цих студентів дає достатню яву про її організацію і зміст. Велике значення має ставлення самих студентів до практики. Варте уваги те, що вся група ставиться до роботи сумлінно, з помітним професійним інтересом. Це стосується як навчальної, так і виховної роботи. Дані уроки заслуговують позитивної оцінки. Студенти не обмежуються встановленою нормою уроків — вони дали вже по кілька уроків, замінюючи хворих викладачів.

З почуттям відповідальності ставляться вони до позашкільної виховної роботи. Не було випадку, щоб хто-небудь з студентів не виконав дорученого йому виховного заходу. Студенти проводять виховні години, читають доповіді, працюють з піонерськими і комсомольськими класними організаціями, керують випуском стінних газет, готують фотомонтажі, заповнюють щоденники, відвідують батьків і т. д.

Практика ще не закінчилася, але можна сподіватися, що вона одержить добру оцінку як з боку педагогічного колективу, так і з боку університетських керівників.

Студенти-географи швидко і організовано включилися в життя школи. Вони відвідали значну кількість уроків викладачів школи і готуються до власних уроків. Перші уроки виявили добрі педагогічні можливості студентів. Поряд з цим, студенти-географи включилися в багатогранну роботу класного керівника. Звертає на себе увагу те, що ці студенти відзначаються дисциплінованістю і сумлінністю. Вони з помітним інтересом готуються до своєї майбутньої спеціальності.

Студенти-філологи розпочали практику всього декілька днів тому. За минулі дні вони відвідали значну кількість уроків. Обговорення уроків показало, що студенти розуміють дидактичні вимоги, які ставляться до них. Частина студентів цієї групи почала розробляти виховні заходи в своїх класах.

Доцент В. О. ДЕМ'ЯНЕНКО.

ВИКОРИСТОВУЮТЬ НАОЧНУ АГІТАЦІЮ

Партійне бюро філологічного факультету з метою забезпечення глибокого вивчення матеріалів XXI з'їзду КПРС широко використовує наочну агітацію. З почуттям високої гордості за всевітньоісторичні успіхи, досягнуті нашою країною, розповідається тут за допомогою плакатів, стенду, діаграм мовою документів партійного з'їзду про досягнення і плани нашого народу.

ЛЮТИЙ 1945 року. Напруження на фронті ускладнювалося метеорологічними умовами. Дощ і сніг змінювалися завірюхою. Туман був такий густий, що не видно було ні биків вірваного мосту, ні лісу, який підступав до самого Дунаю. Німці, що стояли вище нас по течії річки, зривали лід, і він зносив мости, які щоразу наводили сапери. Жорстокі ж бої за Будапешт, Секешварвар, Балатон вимагали безперервної подачі боеприпасів.

Єдиною артерією, що з'єднувала Югославію з Угорщиною (в районі м. Бая), була повітряна дорога, встановлена на биках зірваного мосту. По цій дорозі у спеціальних вагонетках (люльках) безперервним потоком надходили ящики з снарядами, мінами, паливом і т. д.

В ІМ'Я ПЕРЕМОГИ

...Нарада була короткою: на висоті понад 30 метрів над вируючим Дунаєм, посеред повітряної дороги, застрягла «люлька» з боеприпасами і зупинила життєво необхідний рух повітряної дороги.

— Завдання серйозне, — говорив командир. — Пошкоджена магістраль — єдина на всій нашій ділянці фронту — зупинила постачання фронту боеприпасів. А що таке не дати фронту вчасно боеприпасів, ви знаєте самі.

— Так от, — продовжував командир, — командування дало 2 години на ліквідацію аварії. Які будуть пропозиції?

Пропозиції сипалися з усіх боків. Але всім їм бракувало реальності виконання.

Раптом встав старший сержант, ростовчанин Василь Анохін, колишній спортсмен-гімнаст.

— Товаришу командир, — голос Анохіна перервав бурхливе обговорення. — Я зніму люльку. Дозвольте виконувати!

...Збирався Анохін недовго, — перемотав портянки, відігрів порепані руки, взяв молоток, зубило, терпуг, пару запасних міцних ременів.

...Дув сирий, пронизливий вітер. Внизу шаленів Дунай. Анохін вибрався на перший бик, щось ретельно прив'язував до себе і до

НА ВАРТІ РАДЯНСЬКОЇ ВІТЧИЗНИ

тросу, потім схопився руками за трос і повиснув над безоднею. Ніхто не міг відірвати очей від цього страшного і захоплюючого видовища. А він повз по тросу, чіпляючись за нього то руками, то ногами, і здавалося, що гімнаст Анохін знову на тренуванні, якби не ревів внизу Дунай, якби

вітер не загрожував при першому ліпшому недогляді «вдути» сміливця у водну безодню.

Чи вистачить сил?

Залишилося п'ятнадцять... десять метрів.

Зупинився?..

Ні, повзе далі.

І ось Вася Анохін став в «люльці». Та основне ще попереду: треба відрубати від троса люльку, в якій сам стоїш. Задубілими від холоду руками Анохін рубав болти, перепилював гайки. Катери-мисливці вартували неподалеку, щоб в першу-ліпшу хвилину подати необхідну допомогу.

Раптом сержант щось заметушився, швидко вліз на дугу «люльки», схопився за трос — і в ту ж саму мить «люлька» впала вниз і зникла в хвилях Дунаю.

Трос з величезною силою рвонувся вгору, підкинувши сержанта в повітря. Той знову схопився за трос, знову політ вгору і знову вниз... І ось сержант Анохін міцно тримається за трос.

Завдання виконане.

В. ЧОРНИЙ,
голова спортивного товариства «Колгоспник».

І. КАПУСТІН,
голова спортклубу ОДУ.

НЕДАВНО колишній однополчанин Юрій Авдеєнко прислав мені з Москви збірник оповідань молодих письменників «Дружба морська». В постскрипті-

чтвом з армійської художньої самодіяльності: соліст Великого театру А. Пархоменко, естрадні артисти Шуров і Рикунін і т. д.

Проте культурно-виховна робота в армії не обмежується рамками художньої самодіяльності. Використовується і «найбільш масовий вид мистецтва» — кіно. Особливо в цьому відношенні «везе» солдатам гарнізонів великих міст країни.

Для нас це звичайна річ — солдати відвідують не лише кіно, але й театри, музеї, художні виставки і т. д.

І якою контрастною асоціацією наших армійських буднями виглядає епізод про відвідання Суриковської виставки в Російському музеї військово-частинного царської армії, описаний одним із художників-пересувників:

«Поставили «Суворова» на виставку. Князь Владимир приказал приводить туда по утрам военные части, чтоб они посмотрели «в свое назидание подвиги полководца...». Перед «Суворовым» живая картина... Возле огромного полотна, почти впритык к нему, стоит рота солдат. Один упирается глазами в кусок скалы, другому достался солдат, что спускается, третьему — копыто лошади Суворова, — кто перед чем стоял.

Унтер поясняет: «Смотри, ребята, помнишь нам их благородие по-

над книжкою, «вгрызались» в каждое слово. Багато читали. І в той же час були активними учасниками літературних гуртків і студії,

гуртків художньої самодіяльності. В гуртожитку організувалися тематичні вечори, літературні і театральні диспути, виступи учасни-

ків художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

кві художньої самодіяльності. Згадуються виступи нині покійного Віталія Несторенка зі співом під (Продовження див. на 4-й стор.)»

П. МАРКУШЕВСЬКИЙ

доцент кафедри української літератури.

До 40-річчя ЛКСМУ

Перший набір філологів

Дивися на цю фотографію, і перед тобою постають добре знайомі, такі близькі і такі рідні обличчя. Друзі. З багатьма зустрічаєшся і сьогодні, про багатьох чуєш, знаєш, декого вже немає в живих.

Важко повірити, що з того часу, як фотографувалися студентами III курсу, пройшло майже 20 років.

Двадцять років! І не просто календарних двадцять років, а насичених виключними подіями в історії нашої країни, в житті кожного з нас.

1937 рік...

При Одеському університеті відкрився новий факультет — філологічний. На 1-ше вересня зі всіх кінців України на I курс українського відділу з'їхалися юнаки й дівчата, що закінчили десятирічки, технікуми, робітфаки і мріяли про вищу освіту. Вони по-справжньому любили літературу, і на філфак їх привело поклонання. Прибули з різних місць, мали неоднакову академічну підготовку, навіть тро-

хи різнилися віком, але зразу ж на курсі виявили організованість, певну самостійність, хоч і не було тієї опіки з боку викладачів та деканату, яку ми спостерігаємо сьогодні.

Більшість студентів нашого курсу жили в чудовому гуртожитку на Новоаркадійській, що, звичайно, допомагало згуртованості колективу курсу. В значній мірі цьому сприяло й те, що виключно сумлінним було ставлення основної маси курсу до навчання. Бувало, ледь встигне викладач на лекції назвати ту чи іншу книжку як корисну, важливу чи просто цікаву, а вже на перерві студенти наввипередки один перед одним біжать на третій поверх, в бібліотеку, щоб одержати її. Я не пам'ятаю, щоб за всі довоєнні чотири роки когось з наших сокурсників викликав наш декан, проф. Р. М. Волков, щоб дати «взбучку» за погану успішність. Яюсь само собою склалося так, що допомагала один одному, групами в 2—4 чоловіки готувались до заліків та іспитів. Багато сиділи

На фото: стоять зліва направо Ю. Гойхман, К. Осипов, В. Соловйова, Ю. Дарабанов, П. Маркушевський, Л. Гланц, Н. Шамес, С. Філіпенко, О. Кравецька, Ю. Касім, М. Шевченко, Р. Грінберг, Я. Спусканюк, Н. Нестеренко, В. Несторенко, Д. Наконечна, І. Дузь, Ж. Боршевська, В. Кабацюра, Б. Гіллер, М. Горенштейн, Ж. Морозова, М. Вайсман, А. Свистун. Сидять: К. Мільзон, Ф. Мушинський, З. Теплицька, Я. Рахман, М. Шевчук, Ф. Мандибур, Ж. Ковальова, І. Коляда, Н. Кривенко, І. Золотовицька, М. Ходак, Л. Спінул, Ш. Гофман, Б. Кацький, Ф. Смагленко, М. Бобженко.

НА ЗВІТНИХ НАУКОВИХ КОНФЕРЕНЦІЯХ УНІВЕРСИТЕТУ

НА НАУКОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ У БОТАНІКІВ

Вивченню важливих питань присвячені дослідження співробітників кафедри фізіології рослин, які працюють над проблемою «Фотосинтез». Органічна речовина рослини є продуктом фотосинтезу, ось чому всебічне вивчення цього процесу надзвичайно важливе для керування нагромадженням органічної речовини. На кафедрі вивчаються процеси створення пігментів в організмі та їх доля участі в процесах фотосинтезу (академік УАСГН С. І. Лебедев).

Доцентом М. В. Домбровською встановлено, що при внесенні органічно-мінеральних сумішей в ґнізда кукурудзи підвищується інтенсивність фотосинтезу, а внаслідок цього і загальна врожайність рослин. При внесенні лише мінеральних добрив фотосинтез проходив менш інтенсивно.

Доцент А. О. Івановська провела цікаві дослідження по вивченню ролі яблучної та янтарної кислоти в обміні речовин при фотосинтезі кукурудзи.

Асистентом І. О. Ярцевою при вивченні ролі червоних пігментів виявлено, що швидкість фотосинтезу у водоростей, які мають червоні пігменти (багрянки), в декілька разів більша, ніж у зелених та бурих водоростей. Є підстави вважати, що червоні пігменти підвищують активність хлорофілу.

В досліджах М. В. Голубцевої встановлено вплив каротиноїдів на процес розмноження (зав'язування плодів, їх вага) деяких вищих рослин при дії їх на маточку.

Асистент О. І. Саннікова одержала цінні результати при передпосівній обробці насіння кукурудзи мікроелементами.

Проф. В. П. Тульчинська (завідуюча кафедрою мікробіології) доповіла про наслідки своїх досліджень проблеми імунітету. В експерименті на лабораторних тваринах було встановлено, що в період розвитку імунітету після вакцинації захисна реакція організму (фагоцитоз) насамперед проявляється у нейтрофілних та мононуклеарних лейкоцитів. Ці дослідження є певним вкладом в проблему імунітету.

Над проблемою імунітету працює також доцент О. Я. Савчук. Її дослідження показують, що тривалі роздратування піддослідних тварин (світлом, звуком) значно пригнічують захисні реакції організму.

На кафедрі мікробіології вивчаються також взаємовідносини між мікроорганізмами та вищими рослинами (В. П. Тульчинська, О. Я. Савчук, В. М. Гуреева).

Наукові роботи кафедри систематики рослин присвячені вивченню флори і рослинності північно-західної частини причорноморського степу. Досліджуються донна рослинність лиманів, питання акліматизації деревно-чагарникових порід, а також добір кормових трав для пасовиськ на схилах.

Вивчення мікрофітобентосу Тілігульського лиману (доцент І. І. Погребняк) свідчить про те, що умови цього лиману повністю забезпечують успішне вирощування там кефалі.

Доцент Н. З. Жаренко на підставі вивчення багатьох форм рекомендує для озеленення міста низку інтродукованих деревно-чагарникових порід.

Внаслідок вивчення значної колекції багаторічних трав доцент Л. А. Шапошникова та асистент О. А. Гурська встановили, що кращими з них є костир безостий, регнерія волокниста, пирій безкореневищний, житняк, еспарцет неозброєний, еспарцет донський.

Завідуючий кафедрою генетики та дарвінізму проф. А. І. Воробйов доповів про наслідки розробки теми: «Методи одержання гібридного насіння кукурудзи». Під час вивчення різних комбінацій схрещування одержано міжсортний гібрид № 455, що характеризується високою врожайністю навіть в третьому поколінні.

Доцент О. Н. Радченко внаслідок своїх досліджень рекомендує певну продуктивну гібриду комбінацію від запилення сумішню пилку; цю комбінацію автор перевірятиме в умовах колгоспу.

Додаткове запилення кукурудзи чужорідним пилком при індухті викликає, як показали дослідження старшого викладача З. П. Коц, значні зміни в біології індухтпотомства; цим методом можна впливати на тривалість вегетаційного

періоду, а також підвищити врожайність рослин першого індухтпоскоління.

На цій же кафедрі доцент П. І. Дмитрашко продовжує розробку теми про акліматизацію сіди багаторічної та інших луб'яних рослин. Проводиться багато досліджень, деякі дослідження вже закладаються в колгоспі, на навчально-дослідних ділянках у школах.

Доцент І. М. Сагайдак вивчає мінливість рослин з прищепленою додатковою кореневою системою. Від прищеп різних форм буряка, а також редису вже одержано насіння, яке дало сходин. Аналіз сходин підтвердив, що прищеплення до коренеплоду одного сорту частини коренеплоду іншого сорту може викликати спадкові зміни. Ці дослідження зацікавили біологів.

Ботанічні кафедри біологічного факультету за звітний рік надрукували і здали до друку багато наукових статей. Співробітники цих кафедр в 1958 р. приймали участь в багатьох конференціях (в Москві, Києві, Ленінграді, Львові і інш.), де виступали з доповідями.

Навіть неповний перелік досліджень, які ведуться на ботанічних кафедрах біологічного факультету, свідчить про те, що всі вони мають не тільки практичне, але й теоретичне значення. Проте слід відзначити, що недоліком звітної конференції була відсутність всебічного обговорення наукової роботи кафедр.

З. П. КОЦ.

ЗВІТУЮТЬ ФІЗИКИ

Наукові працівники кафедри експериментальної фізики (завідуючий кафедрою — професор Є. А. Кирилов) та секторів електронних процесів в кристалах і наукової фотографії науково-дослідного інституту фізики закінчили дослідження з 9 тем і розробляють ще 6 перехідних тем.

На сесії з цікавими доповідями виступили старший науковий співробітник Є. О. Нестеровська, доценти К. К. Демидов, Т. Я. Сьора, С. І. Голуб, Ж. Л. Броун та інші. В цих доповідях викладені результати досліджень, виконаних під керівництвом професора Є. А. Кирилова і спрямованих на з'ясування механізму взаємодії в реальних кристалах напівпровідників і діелектриків, які відіграють важливу роль в сучасній електроніці напівпровідникових приладів і в технології виготовлення фотографічних матеріалів з наперед заданими характеристиками. Значні успіхи досягнуті у вивченні фотохімічних явищ, впливу напівпровідникових домішок на оптичні властивості кристалів, оптичних властивостей напівпровідникових сполук в збудженому стані, оптичних властивостей тонких металевих плівок, ролі дисенсibilізаторів у фотографічних явищах. Значний інтерес викликали праці молодих наукових працівників К. П. Крамалей (електричне дослідження дії світла на колоїдні розчини важких металів); В. В. Міхо (дослідження

електричних властивостей деяких напівпровідників), Б. І. Солдатова (вивчення діелектричної проникності переохолоджених рідин).

Кафедра загальної та молекулярної фізики (завідуючий кафедрою — доцент Г. Л. Міхневич) та відповідні сектори інституту фізики звітували про роботу з 3 закінчених та 7 перехідних тем.

Доценти В. О. Федосеев, Д. І. Полішук, асистент І. І. Полянський, старший науковий співробітник Л. Л. Латоніна закінчили дослідження, присвячені горінню системи крапель та впливу умов підпалювання на процес горіння крапель. Одержані результати мають велике значення для практики і для розуміння процесів горіння.

Доц. В. О. Федосеев доповів також про дослідження коагуляційної здатності деяких гігроскопічних димів та інших речовин, які сектор фізики аерозолів проводив у співдружності з науково-дослідним інститутом цивільного флоту та іншими установами. Було вивчено ряд речовин, які викликають осадження туману. На літаку названого інституту проведені дослідження по осадженню шаруватих хмар. Показано, що вигідно використовувати високодисперсні дими. При цьому в одному випадку можна викликати стабілізацію туману, а в іншому — його коагуляцію. Це відкриває значні перспективи в справі розробки методів осадження туманів, викликання або припинення дощу.

В усіх вказаних дослідженнях значну участь приймали студенти старших курсів.

Доцент Г. Л. Міхневич і старший викладач В. Г. Заремба доповіли про роботи, присвячені вивченню процесів кристалізації переохолоджених рідин. За минулий рік одержані цікаві результати по з'ясуванню ролі домішок у процесі кристалізації.

Професор А. І. Костарьов доповів про результати наукової роботи кафедри теоретичної фізики. А. І. Костарьов закінчив дві статті з основних питань квантової механіки та написав монографію «В. І. Ленін і сучасна фізика», присвячену п'ятдесятиріччю геніальної праці В. І. Леніна «Матеріалізм і емпіріокритицизм». Крім того, ним одержані цікаві попередні результати по перехідній темі — «Теорія виявлення дефектів кристалічної сітки твердого тіла».

Доцент Ю. Г. Векштейн закінчив написання 2-ї частини «Збірника задач з електродинаміки» для студентів університетів.

Відрадно те, що конференція пройшла при значній активності її учасників.

Окрилені піклуванням партії і високою оцінкою праці вчених на XXI з'їзді КПРС, фізики Одеського університету докладуть всіх зусиль, щоб внести гідний вклад у виконання величезних завдань, поставлених перед радянським народом XXI з'їздом нашої партії.

Доцент Д. І. ПОЛІШУК,
заступник декана
фізико-математичного
факультету.

У ФІЗІОЛОГІВ

Кафедра фізіології людини і тварин (завідуючий кафедрою — професор Р. Й. Файтельберг) працювала над проблемою фізіології травлення у різних домашніх тварин. Низка робіт стосувалася питань всмоктування в кишечнику овець і собак при дії на центральну нервову систему фармакологічними речовинами при зміні температури крові, що тече до головного мозку по сонних артеріях. Ре-

зультати цих досліджень показали, у овець при згодовуванні їм різних раціонів.

Результати досліджень колективу кафедри подані у вигляді доповіді на IX всесоюзний з'їзд фізіологів, біохіміків і фармакологів, який відбудеться в травні 1959 р., а також на XXI міжнародний конгрес фізіологів, який відбудеться в серпні 1959 року.

Доцент Л. А. СЕМЕНЮК.

ЗВІТНА СЕСІЯ НА ХІМІЧНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Підсумки науково-дослідної роботи за 1958 рік на кафедрах хімічного факультету характеризувалися специфічними для цього року особливостями. Тематика звітного року була в червні змінена в світлі рішень травневого Пленуму ЦК КПРС. Перебудова наукової роботи викликана великими змінами в планах двох кафедр, які розпочали або посилили вивчення полімерів, — кафедри органічної хімії і кафедри аналітичної хімії.

Хіміки-органіки приступили до вивчення реакцій, пов'язаних з вивченням мономерів на основі малонового синтезу. Аналітики основну увагу зосередили на дослідженнях з застосуванням в аналітичній хімії іонообмінних смол, так званих іонітів.

Тематика кафедри неорганічної хімії з хімії комплексних сполук кадмію залишилась практично без змін, так само, як і тематика, над

якою вже протягом 5 років працюють співробітники кафедри фізичної хімії. Як відомо, на кафедрі фізичної хімії ведуться науково-дослідні роботи по вивченню механізму адсорбції і каталізу на твердих поверхнях, які входять до програми найважливіших робіт університету.

Звітна сесія констатувала, що план роботи кафедр за 1958 р. в основному виконаний. З ряду обставин наявне недовиконання плану лише в органіків. Критичні зауваження були і на адресу аналітиків, які все ще недостатньо були пов'язані у звітному році з місцевими промисловими підприємствами.

Значно солідніший вигляд на звітній сесії в цьому році, в порів-

нянні з минулим, мала наукова продукція кафедри неорганічної хімії. Проте співробітники цієї кафедри ще не набрали достатніх темпів у роботі. Вони, за підсумками 1957—1958 років, ще не надрукували і не подали до друку жодної роботи.

Солідно була представлена на звітній сесії кафедра фізичної хімії.

Кафедри аналітичної і фізичної хімії були представлені в 1958 р. на позаміських конференціях, де успішно виступили з доповідями по основній тематичі.

Вигідно відзначилася в звітному році кафедра органічної хімії тим, що вона мала госпдоговірну тематику.

Професор О. О. МОРОЗОВ,
декан хімічного факультету.

ОБГОВОРИТИ І ЗРОБИТИ ВИСНОВКИ

Сесія — відповідальний період в житті студентів. Багато студентів добре попрацювали на протязі семестру і тому склали сесію на «добре» і «відмінно». Відмінниками стали студенти Сажієнко, Марченко, Либа, Цапок, О. Горлова, В. Горлов (біологічний факультет); Сигал, Шмойс, Олійник, Ангелова (фізмат); Колесников (хім-фак) та інші.

Та, на жаль, чимало у нас і таких студентів, які майже нічого не робили на протязі року, сподіваючись за 5—6 днів підготуватися до екзамену.

IV курс біологічного факультету (комсорг Костюк) сесію склав непогано. Але серед біологів виділяється група зоологів (комсорги Зелезинська і Парайл). Група погано склала сесію, більше половини студентів групи має трійки.

Є на біологічному факультеті і «рекордисти» — це II курс (комсорг Крахіна). Не раз говорили про цей курс на засіданнях факультетського комсомольського бюро, але розмови не принесли користі. Курс не зробив з них ніяких висновків. Студенти цього курсу дуже погано склали сесію. Вісім студентів одержали двійки (Раковська, Снедовська, Кучевський, Парамонова, член факультетського бюро Снопенко та інші).

Деякі студенти фізико-математичного факультету одержали по дві незадовільні оцінки. Це — Брилла, Шустер, Франчук, Прокопець, Сивак, Поплавський, Фролов і інші.

На хімічному факультеті двійки мають студенти Стойнова, Велько, Колесник, Парнак.

В нас є і такі студенти, які по два роки сидять на одному курсі і продовжують погано вчитися. Так, студенти-другорічники Жукова і Капрельян (біологічний факультет) не склали всіх заліків, студент Гефт погано вивчав англій-

ську мову, що й виявилось в час сесії.

Комсомольські факультетські бюро повинні серйозно обговорити підсумки сесії і зробити відповідні висновки.

Л. КРИВА,
член комітету ЛКСМУ.

КОНКУРС НА КРАЩУ СТІНГАЗЕТУ

Партбюро, ректорат, профком, комітет ЛКСМУ та редакція газети «За наукові кадри» оголошують конкурс на кращу стінну газету, присвячений Дню преси.

ПОЛОЖЕННЯ ПРО КОНКУРС

1. Всі стінні газети, що випускаються в університеті, можуть бути подані на конкурс.

2. Кожна факультетська редколегія подає на конкурс всі газети з 1 вересня 1958 р. (3 газети для широкого огляду) разом з гумористично-сатиричними додатками.

Примітка: редколегії газет кафедр, курсів, майстерень і т. д. та «Наукових бюлетенів» подають на конкурс по 3 номери (на вибір).

3. Огляд газет відбуватиметься з 20 квітня по 5 травня 1959 року.

4. Вимоги, які ставитимуться на огляді до газет, такі:

а) Глибоке й широке висвітлення партійного, комсомольського, профспілкового життя; учбової, наукової, культурно-масової, спортивної та інших форм роботи; систематична публікація проблемних статей з найактуальніших питань; пропаганда передового досвіду, а також глибокий аналіз і критика недоліків в учбово-науковій, громадській, виробничій, адміністративно-господарчій роботі.

б) Наявність постійних трибун — комсомольського активіста, науковця, старости і т. д.; відділу сатири і гумору та рубрики «Слідами наших виступів».

в) Різноманітність жанрів (стаття, нарис, репортаж, фейлетон, рецензія, кореспонденція, фотонарис, листи, інформації і т. ін.).

г) Висока культура мови газети.

д) Високий рівень художнього оформлення, ілюстрацій.

е) Періодичність випуску.

е) Участь редколегії як колективного кореспондента в роботі газети «За наукові кадри».

5. Редколегія газети, яка займе 1 місце, нагороджується цінною премією і почесною грамотою, 2-е місце — почесною грамотою.

Партбюро, ректорат, профком, комітет ЛКСМУ,
редакція газети «За наукові кадри».

Великий вчений-природознавець

(До 150-річчя
з дня народження
Ч. ДАРВІНА)

реження пристосованих порід в боротьбі за життя».

В «Походженні видів» Ч. Дарвін розпочинає виклад своєї теорії з аналізу практики селекціонерів в галузі створення порід свійських тварин і сортів культурних рослин. Він установив наявність мінливості організмів тварин, яка викликається змінами в умовах життя і зачіпає всі ознаки організмів. Людина, використовуючи цю мінливість, відбирає на плем'я особі з корисними для людини змінами, а потім, накоплюючи і посилюючи ці зміни, створює нові породи тварин та сорти культурних рослин. Цей процес Дарвін назвав штучним відбором.

Аналогічний процес відбору — природний відбір — відбувається серед диких видів тварин і рослин в природі. Природний відбір здійснюється також на основі мінливості організмів під впливом змін у зовнішньому середовищі.

Ще в 1837 році Дарвін сформулював основне положення своєї теорії: організми, погано або зовсім не пристосовані до змінених умов життя, вмирають, а пристосовані виживають і залишають після себе потомство. Пізніше Дарвін прийшов до висновку, що силою, яка знищує непристосованих, є боротьба за існування. Саме такий процес, за Дарвіним, створює нові види, пристосовані до змінених умов життя.

Своєю теорією природного відбору Дарвін дав матеріалістичне пояснення цієї доцільності, показав її відносний характер.

Дарвін вважав, що особливо впертою є боротьба за існування між близькими формами (тобто внутрішньовидова боротьба), причому боротьба ця тим більш жорстока, чим більше схожі між собою особи виду, і, навпаки, тим

менш жорстока, чим більше відрізняються форми одна від одної. Внаслідок цього відбувається вимирання схожих і виживання різних форм. Так, за Дарвіним, виникають різновидності, які з часом перетворюються в нові види.

Дальший розвиток біологічних наук вніс ряд поправок і уточнень в учення Дарвіна, поглибив і розвинув далі його матеріалістичні положення. Проте все це не применшує основного змісту дарвінізму, який ознаменував новий етап в розвитку біології, а також мав великий вплив на геологічні, сільськогосподарські, медичні та інші науки.

Класики марксизму-ленінізму високо цінували вчення Дарвіна. В. І. Ленін писав, що Дарвін поклав кінець погляду на види тварин і рослин, як на нічим не зв'язані, випадкові, «богом створені» і незмінні, і вперше поставив біологію на цілком науковий ґрунт, встановивши мінливість видів і спадкоємність між ними.

Видатну роль в дальшому розвитку дарвінізму відіграли великі російські вчені — ембріологи О. О. Ковалевський та І. І. Мечников, палеонтолог В. О. Ковалевський, фізіолог К. А. Тімірязев, фізіолог тварин І. М. Сеченов і І. П. Павлов, зоолог Н. А. Северцов та багато інших.

Окремо треба сказати про розвиток вчення Дарвіна в працях І. В. Мічуріна, його учнів і послідовників. Вони підняли теорію Дарвіна на вищий ступінь, розробили методи і засоби спрямованого зміцнення спадковості організмів шляхом впливу на організм, що розвивається, певних умов.

Велика роль належить матеріалістичній біології у виконанні величезних завдань, поставлених позачерговим XXI з'їздом КПРС в галузі сільськогосподарства, медицини та інших наук, а також в розвитку теорії. Ще більшого значення набуває в наш час біохімія, агрохімія, мікробіологія, селекція, генетика, дарвінізм.

Доцент П. І. ДМИТРАШКО.

П. МАРКУШЕВСЬКИЙ

Перший набір філологів

(Продовження. Початок на 2 ст.)

власний акомпанемент на бандурі, заспівувач хору Федір Мандибур, ліричні вірші в авторському виконанні Вані Дузя, прекрасне артистичне читання «Піонерки» Е. Багрицького Ньюмою Шамес. Немає в живих Жені Морозової, але не можна забути її чудового колоратурного сопрано.

Хоч значна частина сокурсників, за невеликим винятком, жила за рахунок стипендії, але ми не пропускали нагоди, щоб подивитися нову виставу в театрі. Постійним місцем в театрах, звичайно, була галльорка, звідки однаково добре видно і сцену, і глядачів всіх поверхів. Завжди такі відвідини театру збуджували багато думок, викликали чимало суперечок. Стало вже традицією на філологічному факультеті — після нової вистави в російському чи українському театрі влаштувати в актовому залі, в гуртожитку диспути, на які завжди охоче приходили учасники спектаклів. Глибоко вкарбувалися в нашу пам'ять спектаклі «Мать» К. Чапека, «Три сестри», А. Чехо-

ва, «Без вини виноватые» О. Островського, «Лісова пісня» Л. Українки, «Дума про Британку» Ю. Яновського та інші.

Філологічний факультет був ядром університетського хору. З нашого курсу його постійними учасниками були Оксана Кравецька, Женя Морозова, Андрій Свистун, Надія Кривенко, Юрій Касім, Федір Мандибур і багато інших.

Ні щоденне «чаєпитіє» з незмінною халвою в останній тиждень перед стипендією, ні наполегливе навчання, ні сувора, хоч і справедлива, вимогливість викладачів не приглушували нашої життєрадісності, бадьорості. Дотепне слово, бадьора молодіжна пісня, народна мелодія завжди звучали на курсі. Стало звичайним шукати наш курс там, де лине пісня.

Під час навчання на факультеті багато нових, небачених до того горизонтів в мові й літературі розкривали перед нами викладачі. Нам до війни читали лекції професори П. Й. Потапов, Р. М. Волков, Д. Г. Елькін, доценти С. П. Дудкін, Н. І. Букатеєвич, М. О. Петрович, В. Є. Черняхівський, А. А.

Москаленко і інші. Тоді на нашому курсі починали свій науково-педагогічний шлях нині доценти А. В. Недзвідський, Б. О. Шайкевич, П. І. Збандуто, Н. І. Владимирирова.

Навчаючись в університеті, кожен з нас мріяв про своє майбутнє — роботу, особисте життя. Воно передбачалося світлим, ясным. Сонце Радянської Вітчизни любовно огрівало кожного. Ми впевнено дивилися в свій завтрашній день. Більшості з нас було 20—22 роки. Не вузька стежка, а широка дорога труда розстигалась перед першими випускниками філологічного факультету. Ще вранці 22 червня 1941 року ми готувались до наступного екзамену, коли радіо принесло важку звістку про напад фашистської Німеччини на нашу Батьківщину. Перед кожним з нас, комсомольців, як і перед всім радянським народом, постало єдине, першочергове завдання — захистити рідну матір — радянську землю, рідну Вітчизну.

Щодня Радінформбюро приносило тривожні звістки з фронтів війни, ворожі літаки пролітали над містом, а ми, комсомольці курсу, ще більше згуртовані перед лицем страшної небезпеки, яка нависла над рідною землею, над всіма нами, покищо складали поточні іспи-

ти за четвертий курс в підвальних аудиторіях основного університетського корпусу. Деканат, комсомольське бюро поставили перед нами завдання — організовано закінчити учбовий рік.

В кінці червня обком комсомолу звернувся до комсомольців вузів з закликом замінити на колгоспних полях тружеників, які були мобілізовані в армію. Це звернення обком комсомолу було нами сприйняте як заклик партії, завдання Батьківщини. Не могло бути й мови про його невиконання. Потрібно було своєчасно зібрати хліб, який в те літо особливо зародив. Ніхто з нас і в гадці не мав, що незабаром цей хліб потрібно буде знищити, щоб він не дістався ворогові. За винятком тих, хто був зарохований до смерті винищувальною батальйоною (Ю. Касім, Я. Спунсканюк, М. Ходак), К. Данилка, що був мобілізований в армію, та інвалідів, ми всі виїхали в радгосп ім. Ф. Енгельса, Доманівського району.

В обставинах, коли на кілька сот студентів був надісланий для керівництва лише один викладач, який до того ж не мав зв'язку з факультетом, особлива роль в справі організації молодіжного колективу покладалась на комсомольські групи. Дівчата працюва-

ли на буряках, а хлопці на силованих кукурудзи. Водночас, щоб замінити мобілізованих в армію трактористів, ми вечорами вчилися на короткоточасних курсах трактористів, а дівчата під керівництвом місцевого фельдшера готувались стати медсестрами. Комсомольці курсу усвідомлювали всю відповідальність, яка покладалась на них. Нарешті, курси закінчені, філологі-трактористи наступного ранку мали виїхати в поле. Та коли прокинулись, побачили, що радгосп поспішно евакуується. Ворог ступив на землю Одещини, з боями просувався далі на схід. Кожну п'ядь рідної землі мужньо захищали радянські люди, які на залик Комуністичної партії і Радянського уряду піднялися на Велику Вітчизняну війну.

(Далі буде).

Зам. редактора М. В. ПАВЛЮК.

Деканат, партбюро, профбюро, колектив кафедри української мови, викладачі і студенти філологічного факультету висловлюють глибоке співчуття старшому викладачеві кафедри української мови **Матроні Йосипівні ЧУХРІЙ** з приводу смерті її матері.